

Kølezoner og rodeområder giver bedre hygiejnestyring i svineproduktion

I den økologiske produktion har grise ekstra plads, men det er ikke altid, at de kvitterer for den ekstra plads med den ønskede adfærd. Det giver ofte problemer med hygiejnen i stien. Da grise er renlige dyr, tyder det på, at der er nogle koder, som endnu ikke er knækket

Det stiller store krav, når landmænd ønsker at indrette stier til økologiske grise optimalt.

Forskningsprojektet pECOSYSTEM ønsker at skabe en større forståelse for grisenes valg eller fravalg af gødeområder og bruge denne viden til at få en bedre stifunktion - til gavn for både dyr, medarbejdere og miljøet. På en workshop i pECOSYSTEM kom det frem, at de to største udfordringer er tilpasning af udearealet og termore-

gulering, og derfor ser projektet nærmere på netop disse aspekter.

Begrænsning af gødeområder på udearealer

Tidligere forsøg har vist, at over 75 pct. af gødningen afsættes i udearealet. Det stemmer overens med, at grisen fravælger at gøde i nærheden af foder, vand og liggeområde, som er placeret indendørs. Desværre fungerer store dele af udearealet ofte som et stort gødnings-hotspot, selvom landmanden indretter stien med ét areal tiltænkt gødeadfærden. Dette areal er normalt placeret i udearealet længst væk fra indendørsarealet.

På friland har grisene flere gødeområder, hvoraf det ene er placeret i området mellem hytte og foder/vand. Spørgsmålet er, om det er, hvor langt grisen vil gå for at gøde, som afgør, hvor gødeområdet placeres - eller om det er områder i stien, der ikke umiddelbart har en værdi for grisen, der vælges som gødeområde.

I pECOSYSTEM undersøger forskerne blandt andet, om berigelse

af udearealet med rodeområder kan øge arealets værdi for grisene, så de undlader at bruge området som gødeareal.

Termoregulering og kølezoner til grise

Når temperaturen stiger, vælger grise at ligge i området, som egentligt er beregnet til gødeadfærd, fordi området med dets åbne stiadskillelser og fugtige gulve er det køligste område i stien. Valget af gødeområde begrundes ofte med grisens behov for sølebadningen. Når grisene har valgt gødearealet som liggeområde, fravælger de at gøde der og begynder at gøde andre steder i stien, hvilket medfører dårlig stihygiejne.

Det tyder således på, at det er termiske forhold, som f.eks. øget lufthastighed i gødearealet, der medfører, at det i første omgang vælges som liggeområde og efterfølgende fravælges som gødeområde - og ikke på grund af ønsket om at søle i egen gødning.

For at give grisen et attraktivt alternativt liggeområde, som ikke er gøde-

NYT FRA
INTERNATIONALT CENTER
FOR FORSKNING I
ØKOLOGISK JORDBRUG
OG FØDEVARESYSTEMER

Af Heidi Mai-Lis Andersen, akademisk medarbejder,
Institut for Agroøkologi, AU Foulum

arealet, skal der oprettes 'kølezoner' andre steder i udearealet ved hjælp af skygge eller øget lufthastighed. Ved høje temperaturer er det nødvendigt med systemer, der gør grisenes overflade våd, da grise ikke kan svede.

Udfordringen ved overbrusning i storstier er at sikre, at grisene er til stede i de få minutter, det kører ad gangen. Spørgsmålet er, om det er muligt at varsle grisene inden start af overbrusning, eller om et sølebad kunne være en bedre mulighed. På baggrund af viden fra pECOSYSTEM, er projektet Bedre Stalde til Økologiske Slagtesvin startet, hvor planen er at afprøve effekten af kø-

letiltag i løbet af sommeren.

Projektet Bedre Stalde til Økologiske Slagtesvin er støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og ledet af Udviklingscentret for Husdyr på Friland.

Projektet pECOSYSTEM er en del af Organic RDD 2-programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer), og det har fået tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevarerministeriet.

Læs mere om projektet på: <http://agro.au.dk/forskning/projekter/pecosystem/>